

Legjobb gyakorlati alkalmazások

Kommunális adót nem fizető adóalanyok meghatározása

Ön belső ellenőrzési feladatot lát el egy helyi önkormányzatnál, ahol olyan irányú belső ellenőrzéseket kell végeznie, melyek egyrészt megfelelnek a jogszabályok előírásainak, másrészt az Önkormányzat eredményes gazdálkodását elősegítik.

Az eredményességet - a bevételek oldaláról - a helyi adók behajtási fokának sikere nagymértékben befolyásolja. A behajtás csak akkor lehetséges, ha az adóalany ismert és benyújtotta az adóbevallását.

A bevallást benyújtani elmulasztó adózók felderítése és azonosítása nagymértékben támogatható - az Ingatlan-nyilvántartásról szóló - 1997. évi CXLI. törvény 74. § alapján a hatósági ügyek ellátásához szükséges egyedi adatlekérdezés céljából, a saját gépi adatfeldolgozó eszközökkel a körzeti földhivatal által biztosított csatlakozás útján - az önkormányzat rendelkezésére álló számítógépes ingatlan-nyilvántartás tulajdonos és lakcím adatainak, valamint a helyi adózókról vezetett nyilvántartás név és lakcím adatainak összevetésével.

Az összevetéssel olyan lista készül el, mely csak azoknak az ingatlan-tulajdonosoknak a nevét és lakcímét tartalmazza, akik az önkormányzat közigazgatási területén adóköteles ingatlannal rendelkeznek, de helyi adót nem fizetnek. Az ehhez szükséges adatfelhasználást és elektronikus adatkezelést az Art. 45. § (2) és (3) bekezdése lehetővé teszi.

Az Ingatlan-nyilvántartásban szerepel a település összes ingatlana, azaz több tízezer tétel. A befizetett kommunális adó állomány tételszáma is ezres nagyságrendű.

A kézi összehasonlítás legalább két embert igényel, több hetes munka lenne és az emberi tévedés sem zárható ki.

XXX. § (4) Az Áht. XIII. fejezete 8. § A belső ellenőrzés feladataként többek között az alábbiakat fogalmazza meg:

...

d) a vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat és ajánlásokat tenni, valamint **elemzéseket, értékeléseket készíteni** a költségvetési szerv vezetője számára a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, valamint a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési, és a belső ellenőrzési rendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében;

e) ajánlásokat és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése érdekében;

Ennek elvégzéséhez

13. § A belső ellenőr az alábbiakra jogosult:

...

b) az ellenőrzött szervnél, illetve szervezeti egységnél az ellenőrzés tárgyához kapcsolódó, államtitkot, szolgálati titkot, üzleti titkot tartalmazó iratokba és más dokumentumokba, az elektronikus adathordozón tárolt adatokba betekinteni a külön jogszabályokban meghatározott adat- és titokvédelmi előírások betartásával, azokról másolatot, kivonatot, illetve tanúsítványt készíttetni, indokolt esetben az eredeti dokumentumokat másolat hátrahagyása mellett - átvételi elismervény ellenében - átvenni;

...

d) az ellenőrzött szerv, illetve szervezeti egység működésével és gazdálkodásával összefüggő kérdésekben információt kérni más szervektől;

e) a vizsgálatba szakértő bevonását kezdeményezni.

Az ellenőrzési program

23. § (1) A belső ellenőrzési vezető vagy az általa megbízott ellenőr (vizsgálatvezető) minden egyes ellenőrzés lefolytatásához ellenőrzési programot készít és kijelöli az ellenőrzéseket lefolytató belső ellenőröket, figyelembe véve:

a) az ellenőrzött szerv, illetve szervezeti egység működéséről, gazdálkodásáról rendelkezésre álló információkat;

b) az ellenőrzés tárgyát (**pl. a helyi adók és más befizetések ellenőrzési gyakorlata**), részletes feladatait;

Az alábbi leírás bemutat egy példát arra, hogy az ACL segítségével milyen módon tehető hatékonyabbá a helyi adóalany-feltérési munkafolyamat.

Rendelkezésre álló alapadatok

Az Ingatlan-nyilvántartás tartalmazza az összes olyan adatot, ami alapján meghatározható, hogy mely ingatlanok után kell adót fizetni. Ezek tulajdonosai a helyrajzi szám alapján hozzárendelhetők az adóköteles ingatlanokhoz.

A befizetett adókat nyilvántartó állomány tartalmazza az ingatlan és a befizető adatait.

Mindezen állományok dbf formátumban elektronikusan rendelkezésre állnak, így az ACL adatértelmező szoftver segítségével könnyűszerrel előkészíthetjük a szükséges elemzések elvégzésére. Az ACL biztosítja, hogy a beolvasást követően az elemzések teljes időtartamában, az eredeti adatokon se véletlen, se szándékos módosítás ne történhessen!

Az elektronikus adatelemzés csak akkor hozhat helytálló eredményt, ha az alapadatok és a feldolgozási algoritmus egyaránt helyes.

Az alapadatok kiterjedése (pl. vonatkozási időszak), helyessége (pl. időszerű, sérülésmentes) és teljessége biztosíthatja, hogy a végkövetkeztetés is helyes lesz.

Ha az alapadatok javítása vagy kiegészítése lehetséges, akkor nagyobb megbízhatóságú végeredményt kapunk. Ez lehetséges egyéb adatállományok felhasználásával, vagy az érintett személyektől adatpontosítás bekérésével.

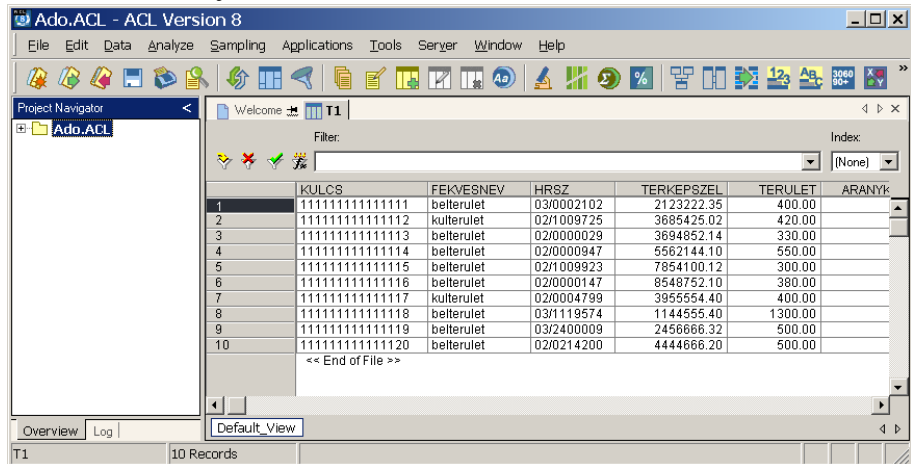
Ha nem lehetséges a javítás, akkor az elemzést megelőzően a helyes adatokat kiszűrjük és az elemzéseket csak azokon végezzük. A fennmaradó, hibás/hiányos tételek csak kézi ellenőrzés és utánajárás során lehetséges

Az elemzési algoritmust vázlatosan megtervezzük előre. A kapott eredmények ismeretében finomítjuk az algoritmust. Az elvégzett elemzések minden lépéséről és eredményéről eseménynapló készül, ami alapján az algoritmus helyessége visszaellenőrizhető.

Elemzési feladat

Annak érdekében, hogy csak az adót nem fizető tulajdonosokat szólítsuk fel a kötelezettségeik teljesítésére, az Ingatlan-nyilvántartás adóköteles részéből ki kell szűrünk azon ingatlanokat, melyek után az adó megfizetésre került.

Mielőtt részletes elemzésbe kezdünk, át kell nézni az állományt, hogy az adatok milyen mértékben állnak rendelkezésre. Az ACL nézeteiben az adatokat táblázatos formában tekinthetjük át.

	KULCS	FEKVESNEV	HRSZ	TERKEPSZEL	TERULET	ARANYK
1	111111111111111111	belterulet	030002102	212322.35	400.00	
2	111111111111111112	kulterulet	02/1 009725	3685425.02	420.00	
3	111111111111111113	belterulet	02/0000029	3694852.14	330.00	
4	111111111111111114	belterulet	02/0000947	5562144.10	560.00	
5	111111111111111115	belterulet	02/1 009923	7854100.12	300.00	
6	111111111111111116	belterulet	02/0000147	8548752.10	380.00	
7	111111111111111117	kulterulet	02/0004799	3955554.40	400.00	
8	111111111111111118	belterulet	03/11 19574	1144555.40	1300.00	
9	111111111111111119	belterulet	03/2400009	2456666.32	500.00	
10	111111111111111120	belterulet	02/0214200	4444666.20	500.00	

Rendellenességek keresése az ingatlan- és adóállományban

Az Ingatlan-nyilvántartás adatainak áttekintése során az elemzés elvégzéséhez fontos adatok szemre teljesen kitöltöttek és egyediek. Hogy ebben biztosak legyünk, a hrsz mezőre lefuttatunk néhány alapellenőrzést (Verify, Duplicates). Ezek eredményei, illetve a hibás tételek száma megjelenik a képernyőn.

Az adó fájlt is szemmel átnézzük, és akkor tapasztaljuk, hogy sok helyen nem került kitöltésre a hrsz mező. Mivel az egyértelmű összehasonlítás a helyrajzi szám szerint lehetséges, ezért azt a következtetést vonhatjuk le ebből, hogy lesznek olyan adótételek, melyek összerendelése az Ingatlan-nyilvántartással csak más adatok alapján lehetséges.

Azt is látjuk, hogy bizonyos ingatlanok utcanevei elavultak, vagy egyszerűen a „Névtelen utca” nevet viselik, esetleg házszám adatot nem tartalmaznak. Ezek szerint a cím szerinti ellenőrzés is csak részleges eredményre vezethet.

Az ingatlan állomány szűkítése

Amennyiben csak a belterületi ingatlanok után kell kommunális adót fizetni, az Ingatlan-nyilvántartás adataiból kiszűrhetjük a külterületi ingatlanokat, ezeket a további elemzések során nem vesszük figyelembe.

Az ingatlan- és adóállomány összehasonlító elemzése

Az elemzést részben hiányos adatokon kell elvégeznünk. Először a megbízható adatrész összehasonlítását végezzük el, vagyis azon ingatlan tételeket különítjük el, melyek HRSZ szerint megtalálhatók az Adó állományban. Ez alapján megkapjuk azokat az ingatlanokat, melyek után az adó biztosan befizetésre került.

Ezeket a tételeket nem vesszük figyelembe a további elemzések során sem az Ingatlan-nyilvántartásban, sem az Adó állományban. Így már két szűkebb adatkört tartalmazó állománnyal dolgozunk.

Láttuk, hogy a cím szerinti összevetés nem teljes megbízhatóságú, de a kézi összehasonlítást jól támogató segédletet készíthetünk így.

Az ingatlan- és adóállomány cím szerinti összehasonlítása

Az összehasonlításhoz a mezőkből, konstans értékekből, függvényekből és műveleti jelekből álló összetett kifejezéseket hozhatunk létre.

A cím szerinti összehasonlítás előtt meg kell vizsgálnunk, hogy a két állomány milyen formában tárolja a címeket.

Az Ingatlan-nyilvántartás a teljes címet egy mezőben tárolja a következő formában:

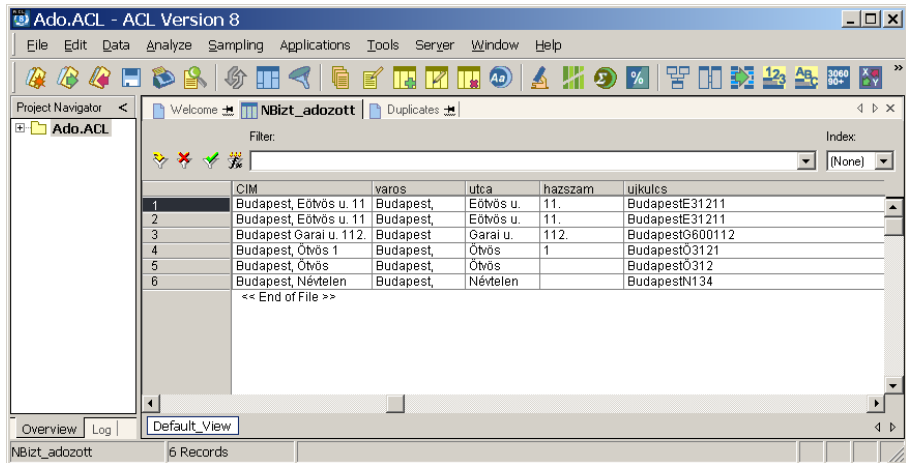
Helység neve, Utca név házszám

Az Adó állomány külön mezőben tartalmazza a helység és külön mezőben az utcai cím adatokat:

Helység neve	Utca név házszám
--------------	------------------

Az összehasonlításhoz azonos formátumra kell hozni a két cím adatot. Az utca név általában kisebb eltérésekkel került rögzítésre, pl. gyakori az „u.” és „út” változat, előfordul elírás vagy betűkihagyás / elgépelés az utca nevekben, ezért a címet úgy választjuk szét, hogy a Helység, Utca és Házszám mindegyike külön mezőbe kerüljön. Erre a Split() függvényt használjuk mindkét állomány esetében. A szétválasztás során új mezőket hozunk létre, mivel az eredeti mezők értéke nem módosítható.

Az összehasonlítás során új állomány hozható létre, melyben vagy az egyező vagy a különböző tételek kívánt adatai szerepelnek. Ezekről riport készíthető, és / vagy további elemzések kiinduló adataiként szolgálhatnak.

	CIM	város	utca	házszám	ujkulcs
1	Budapest, Eötvös u. 11	Budapest,	Eötvös u.	11.	BudapestE31211
2	Budapest, Eötvös u. 11	Budapest,	Eötvös u.	11.	BudapestE31211
3	Budapest, Carai u. 112.	Budapest	Carai u.	112.	BudapestG600112
4	Budapest, Ötvös 1	Budapest,	Ötvös	1	BudapestO3121
5	Budapest, Ötvös	Budapest,	Ötvös		BudapestO312
6	Budapest, Névtelen	Budapest,	Névtelen		BudapestN134

Az összehasonlításhoz összeállítjuk a 3 részből álló kulcsot, melyben az utca részt egy speciális függvénnyel átalakítjuk. Ez a függvény a Soundex(), mely lehetővé teszi hasonló mezők összepárosítását. Eközben a kulcs a helység és a házszám teljes megfelelését kívánja meg.

A hasonló adatok szerinti összevetés végeredményére nem támaszkodhatunk teljes mértékben, ezért hibalistaként Excelben átadjuk kézi összevetésre. A kézi összehasonlítás alapján pontosítható az Adóállomány, amit frissítéssel ismételtlen beolvashatunk az ACL-be.

Ha az elemzésünk iteratív, vagy periodikusan ismételti szeretnénk, célszerű a kiadott parancsokat összefogni és futtatható scriptté alakítani.

Annak érdekében, hogy ne kelljen a teljes elemzést lépésről-lépésre megismételni, a műveleti naplóból átmásoljuk egy szöveges scriptbe a korábban kiadott parancsokat, majd elindítjuk a scriptet.

Paraméterezhető, teljesen magyar felületű script készíthető a kiforrott elemző algoritmusok használatára.

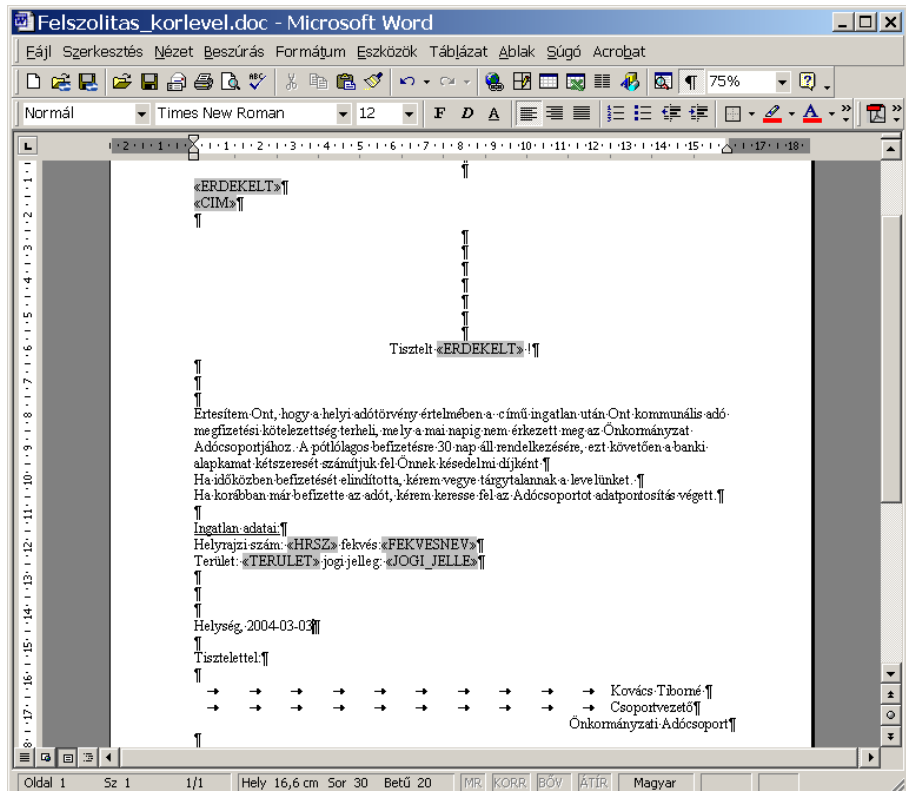
Ha többféle adóállomány esetében, kissé eltérő elemzési feltételek szerint kell végeznünk az összehasonlítást, akkor menüből indítható, paraméterezhető formára alakítjuk a létrehozott scriptet.

Az ACL adatelemző megoldásait alkalmazva, megerősíthetjük feltételezéseinket és meghatározhatjuk azokat a területeket, amelyek a továbbiakban alaposabb ellenőrzést igényelnek.

Az azonosított, adót nem fizető lakosok adatainak felhasználása

A teljes egyezőség és a kézi ellenőrzéssel kiegészített részleges egyezés feltárását követően azon ingatlanok adatait kapjuk, melyekre kellett volna adót fizetni, de az erre kötelezett tulajdonos elmulasztotta a bevallást és a fizetést.

Az azonosítást követően felkérő levelet fogunk küldeni a mulasztó tulajdonosok számára. Ehhez minden adat rendelkezésünkre áll, sajnos elég sok levélről van szó, mivel egy ingatlanok általában több tulajdonosa is van.

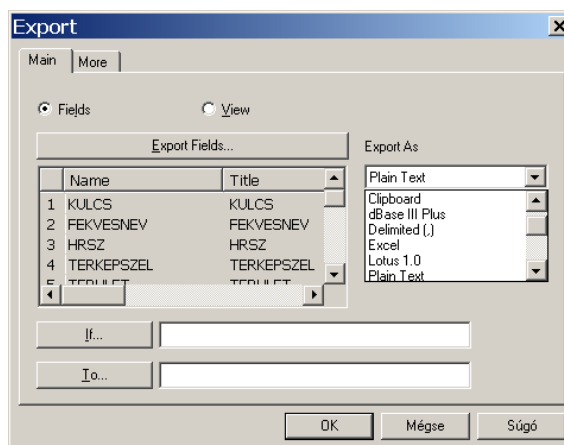

Az ACL lehetővé teszi, hogy a szóban forgó ingatlanok minden tulajdonosának cím és ingatlan-nyilvántartási adatát körlevél adatbázis formátumra alakítsa. Ezzel lehetővé válik, hogy a Word-ből egyetlen levél megírásával legeneráljuk minden érintettnek az ő adatait tartalmazó, személyre szóló felkérő levelet.

Deák Gáborné
ACL oktató

Ivanyos János
Ügyvezető Igazgató

MemoLuX Kft.
1146 Budapest, Thököly út
137.
Tel: 06 1 460-7475
Fax: 06 1 460-7493

Ez az adatbázis más formátumban is archiválható a későbbi visszakereséseket lehetővé téve.